

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Oslo, 15. oktober 2021

Høring av forslag til ny ekomlov og ny ekomforskrift mv.

1 Innledning

Det vises til Kommunal- og moderniseringsdepartementets høringsbrev av 2. juli 2021 der departementet ber om innspill innen 15. oktober 2021 til departementets forslag til ny lov om elektronisk kommunikasjon (ekomloven), forslag til ny forskrift om elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester (ekomforskriften), forslag til endringer i forskrift om nummerressurser for elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester (nummerforskriften) og forslag til ny forskrift om stedlig virkeområde for lov om elektronisk kommunikasjon vedrørende Svalbard, Jan Mayen, Bilandene og Antarktis.

Norges televisjon AS (NTV) innehar konsesjon for utbygging og drift av det digitale bakkenettet for TV og frekvenstillatelse for frekvensspektrumet 470-694 MHz.

NTV leverer tjenester og distribusjonskapasitet til NRK og innholdsdistributøren RiksTV, og sørger for utsending av TV- og radiokanaler i det digitale bakkenettet. Det digitale bakkenettet dekker om lag 98 prosent av alle norske fastboende husstander og om lag 87 prosent av hytter og fritidsboliger. Nettet består av ca. 430 sendemaster i basisnettet plassert på fjelltopper og høydedrag i Norge. I tillegg er det nå i underkant av 530 sendere i skyggenettet. TV-signalene mottas via vanlig TV-antenne. NTV er eiet av NRK og TV 2.

NTV vil med dette gi sine innspill til noen av forslagene til ny ekomlov og ekomforskrift.

2 Sikkerhet i nett og tjenester

Departementet foreslår i høringsnotatet punkt 3.1, å justere kravene til tekniske og organisatoriske tiltak for å ivareta sikkerhet for brukerne og beredskap i en ny § 3-8 i ekomloven. Det grunnleggende kravet til beredskap, jf. forslagets § 3-8 første ledd annet punktum, endres fra «nødvendig» beredskap til «forsvarlig» beredskap. NTV oppfatter at dette er ment som en skjerpelse, men legger samtidig til grunn at begrepet «forsvarlig» forutsetter at det må gjøres relevante kost-/nyttevurderinger av aktuelle tiltak, jf. også forslagets annet ledd annet punktum om hvilke hensyn som skal tas ved vurderingen av hva som er et forsvarlig sikkerhetsnivå.

NTV vil i denne sammenheng fremheve at det er vesentlige forskjeller mellom ulike ekomnett/kommunikasjonsplattformer både med hensyn til teknologi, virkemåte, funksjon og formål. Hvilke tekniske og organisatoriske tiltak den enkelte tilbyder i praksis må gjennomføre for å oppfylle forsvarlighetskravet, vil derfor måtte variere og tilpasses den enkelte tilbyder og den type nett og tjenester tilbyder tilbyr, herunder hva det enkelte nett brukes til. Det digitale bakkenettet for fjernsyn som NTV opererer, er eksempelvis (i motsetning til de fleste andre elektroniske kommunikasjonsnett) et punkt-til-multipunkt-nett uten returkanal. Nettet overfører kun ulike kringkastingstjenester (fjernsyn og radio) som i dag er bygd ut med DVB teknologi og er ikke et nett i dag for individuelle kommunikasjons tjenester. De relevante

beredskapstiltakene i det digitale bakkenettet for fjernsyn vil følgelig måtte være annerledes enn i nett for telekommunikasjon og/eller trådbaserte eller mobile nett for overføring av to-veis datakommunikasjon (bredbåndsnett).

For NTVs egen del, legger NTV til grunn at de særlige (og detaljerte) krav til beredskap som var nedfelt i punkt 4.6 i NTVs første konsesjon av 2. juni 2006 fortsatt er veiledende for innholdet i de krav som det nye lovforslaget vil stille til NTV. Det vises her til at det digitale bakkenettet som den gang ble etablert, i praksis er det samme nettet som NTV i dag opererer.

NTV noterer for øvrig at det i høringsnotatet på side 19, fremheves at kravet til forsvarlig beredskap må ses i lys av det alminnelige forvaltningsprinsippet om forholdsmessighet, dvs. at de sikkerhets- og beredskapstiltak tilbydes forutsettes å iverksette, må være forholdsmessige i lys av kostnadene ved tiltaket veid opp mot den nytteverdi tiltaket vil tilføre og tjenestens betydning for brukerne. I lys av at § 3-8 er en bestemmelse som pålegger potensielt omfattende og kostbare forpliktelser som til syvende og sist må dekkes av forbruker, er NTV av den oppfatning at kravet til forholdsmessighet bør implementeres i lovteksten, og at det ikke er tilstrekkelig å bare vise til det alminnelige forholdsmessighetsprinsippet i forarbeidene.

NTV vil i denne forbindelse bemerke at det synes å være en motstrid mellom kravet til forholdsmessighet og uttalelsene på side 42 i merknadene til § 3-8 om at det i kravet til «forsvarlighetsnivå» blant annet ligger at «tilbyder skal treffe alle nødvendige tiltak for å sikre *størst mulig* tilgjengelighet». Slik NTV ser det, må formuleringen om størst mulig tilgjengelighet modifiseres i lys av forholdsmessighetsprinsippet og den interesseavveining som § 3-8 annet ledd annet punkt gir anvisning på knyttet til hva som utgjør et forsvarlig sikkerhetsnivå.

3 Tilrettelegging for infrastrukturbygging

NTV innplasserer sine sendere i andre ekomtilbyderes master og øvrige anlegg. Delt bruk av infrastruktur bidrar til redusert belastning på miljøet og andre samfunnsmessige kostnadsbesparelser. NTV støtter at andre tilbydere av ekomtjenester skal gis tilgang til å benytte eksisterende infrastruktur, herunder forslaget til utvidelse av hvem som er forpliktet til å gi tilgang etter utkastet § 10-3.

NTV vil i denne forbindelse imidlertid stille spørsmål ved behovet for å begrense retten til samlokalisering i utkastet § 10-2 til tilbydere som ikke selv har ekspropriasjonsrett eller annen lovbestemt tilgang. En slik begrensning vil kunne redusere de miljømessige og andre kostnadsbesparelser en mer generell rett til samlokalisering ellers kan medføre.

4 Tilgang til radio og fjernsyn

Departementet foreslår å videreføre gjeldene ekomlov § 4-3, jf. ekomforskriften § 4-1 og 4-2 om tilgang til adgangskontrolltjenester i forslaget til ny ekomlov § 8-1 og forslag til ny ekomforskrift § 4-1.

Nederst på side 71 i høringsnotatet fremheves det digitale bakkenettet for fjernsyn som eksempel på at dette er en regulering som er relevant for norske forhold. Forslaget til bestemmelser gjennomfører ekomdirektivet art. 62. Både etter art 62 og ekomdirektivet Vedlegg II del 1 som art 62 viser til, fremgår det tydelig at bestemmelsen gjelder «uansett overføringsform». Denne formuleringen bør også inntas i forslaget til ny lov- og forskriftstekst for å reflektere at det er tale om en teknologi- og plattformnøytral regulering.

Av utkastet til § 8-1 i ny ekomlov, fremgår at tilbyder av adgangskontrolltjeneste skal imøtekomme enhver «rimelig» anmodning om tilgang til adgangskontrolltjenesten fra en innholdsleverandør, og at «vilkårene skal være objektive, rimelige og ikke-diskriminerende». Bestemmelsen innebærer med andre ord at det må gjøres en konkret vurdering av om anmodningen om tilgangen til adgangskontrolltjenesten er rimelig. I utkastet til ny ekomforskrift § 4-1 første ledd er ordlyden derimot at tilbyder av adgangskontrolltjenester i samsvar med blant annet lovens § 8-1, skal tilby «alle» innholdsleverandører tekniske tjenester med slik funksjonalitet at innholdsleverandørens digitalt overførte tjenester kan mottas av autoriserte seere eller lyttere med brukerstyr for digital radio eller fjernsyn administrert av tilbyder. Slik NTV oppfatter det, skaper bruken av begrepet «alle» i forskriften § 4-1 første ledd, uklarhet med hensyn til hva som er ment.

NTV leverer i dag adgangskontrolltjenester i det digitale bakkenettet, noe som også er forutsatt i NTVs konsesjon. Det digitale bakkenettet har som kjent begrenset overføringskapasitet. Det følger av denne grunn av NTVs konsesjon at NTV har formidlingsplikt for visse kringkastingstjenester, herunder NRKs kanaler, og at resterende kapasitet i bakkenettet skal fordeles på «ikke-diskriminerende vilkår» basert på «forhåndsdefinerte, transparente og objektive kriterier».¹ NTV kan følgelig ikke gi «alle» innholdsleverandører som måtte ønske det, tilgang til tekniske tjenester som medfører at innholdsleverandørens tjenester kan mottas av seere som benytter bakkenettet som plattform for mottak av fjernsynstjenester, dersom overføringskapasiteten i bakkenettet allerede er fullt utnyttet. NTVs poeng er innholdsleverandørs krav på tilgang til adgangskontrolltjenester må ses i sammenheng med tilgangen på overføringskapasitet i nettet. Forutsatt at all relevant, tilgjengelig overføringskapasitet i bakkenettet er utnyttet, kan NTV bare være forpliktet til å tilby adgangskontrolltjenester til innholdsleverandører som har blitt tildelt slik kapasitet etter de vilkår som følger av NTVs anleggskonsesjon. Denne forutsetningen bør inntas i forarbeidene til bestemmelsene og ordet «alle» bør tas ut av forskriften § 4-1 første ledd for å unngå uklarhet om dette.

NTV støtter ellers departementets forslag til ny forskriftsbestemmelse med krav til at forbrukerutstyr som er beregnet på mottak av digitale fjernsynssignaler, skal være utstyrt med en felles europeisk krypteringsalgoritme, men også kunne motta ukrypterte signaler, jf. forslag til ny § 4-3 i ekomforskriften. Dette sikrer at forbrukerne får tilgang til utstyr som er egnet til å motta både de krypterte og ukrypterte kanalene som distribueres i det digitale bakkenettet.

NTV støtter også departementets forslag om krav til at digitale fjernsynsapparater må ha åpent grensesnitt som muliggjør tilkobling av tilleggsutstyr, jf. forslag til ny § 4-4 første ledd i ny ekomforskrift. Dette er nødvendig for å kunne koble til relevant dekodingsutstyr.

Departementet gir på side 72 i høringsnotatet uttrykk for at det ikke er behov for å gjennomføre direktivet artikkel 113 nr. 3, første ledd hvorefter medlemsstatene skal oppfordre tilbydere av digitale fjernsynstjenester om å sikre at fjernsynsutstyret som de tilbyr, er interoperabile. Slik NTV oppfatter det, er det allerede i dag i praksis slik at alle integrerte TV apparater støtter de relevante tekniske plattformene for fjernsyns distribusjon, slik som DTH, DTT, IP osv. En slik bestemmelse er det fra NTVs side følgelig ikke noe behov for og NTV er enig i departementets vurdering av at det ikke er behov for å gjennomføre denne direktivbestemmelsen i norsk rett. Slik NTV ser det, bør den enkelte tilbyder tvert om kunne ha mulighet til å velge å utvikle eget mottaksutstyr med spesifikk funksjonalitet tilpasset tilbyders plattform. Dette vil kunne fremme innovasjon og konkurranse.

NTV er også enig med departementet i at det ikke er behov for å regulere noen returrett for digitalt fjernsynsutstyr i ekomlov eller ekomforskrift. I Norge har man allerede en ordning for håndtering av denne form for avfall gjennom avfallsforskriften. Slikt utstyr kjøpes i all hovedsak (bl.a. flatskjermer med integrerte tunere for ulike mottaksplattformer) enten gjennom de alminnelige utsalg for forbrukerelektronikk eller gjennom innholdsdistributør. I motsetning til hva departementet gir uttrykk for i høringsnotatet, er det i dag slik at det er forbrukerne som i hovedsak er eiere av slikt forbrukerutstyr. Distributører vil i forbindelse med salgskampanjer og lignende kunne subsidiere forbrukernes kjøp av slikt utstyr (subsidieringen hentes inn igjen ved å binde sluttkunden til et løpende abonnement, men det er ikke lenger vanlig at kringkastingsdistributørene eier utstyr utplassert i forbrukers hjem. NTVs rolle er regulert gjennom vilkår i NTVs konsesjon jf. krypteringstjenester og adgangskontroll som NTV skal tilby kringkastere. NTV er operatør av selve krypteringstjenestene knyttet til smartkortene som benyttes i forbrukerutstyret, og har som tilbyder av signaloverføringstjenester til NRK og RiksTV ingen rolle i forhold til forbrukeres kjøp av fjernsynsutstyr. Det ville også av den grunn være unaturlig om NTV som «tilbyder» i ekomlovens forstand, skulle kunne ilegges noe ansvar for retur av digitalt fjernsynsutstyr. Forbrukerne kan levere mottaksutstyr som de ikke lenger benytter hos elektronikkforhandlerne.

5 Frekvensregulering

Tildeling av frekvenstillatelser

Når det gjelder tildeling av frekvenstillatelser for kringkastingsformål, støtter NTV at det ikke er behov for en regulering i ekomloven om at frekvenstillatelser for kringkasting må være avgrenset til det geografiske området som konsesjonen etter kringkastingsloven gjelder, jf. høringsnotatet side 97. Anleggskonsesjon etter

¹ Det vises til punkt 3.3. og 3.4 i NTVs anleggskonsesjon gitt ved kongelig resolusjon den 29. mars 2019

kringkastingsloven skal tildeles i forbindelse med frekvenstillatelse etter ekomloven, jf. kringkastingsloven § 2-2 første ledd annet punktum, og en eventuell geografisk avgrensning kan fastsettes som vilkår ved slik tildeling. Hva gjelder fjernsyn, er NTV tildelt anleggskonsesjon og frekvenstillatelse for hele det norske fastlandet.² Lokale fjernsynstilbyderes tilgang til frekvenskapasitet er indirekte regulert gjennom NTVs anleggskonsesjon og frekvenstillatelse for det digitale bakkenettet for fjernsyn. NTV har i den forbindelse plikt til å sette av deler av sin kapasitet til lokal-tv, jf. punkt 3.3 i NTVs anleggskonsesjon gitt ved kongelig resolusjon den 29. mars 2019.

NTV støtter prinsippet om at frekvenstillatelse kan nektes utstedt dersom det ikke utstedes relevant konsesjon etter kringkastingsloven. Relevant konsesjon er i denne sammenheng anleggskonsesjon etter kringkastingsloven. Som nevnt over, skal frekvenstillatelse for kringkastingsformål og anleggskonsesjon etter kringkastingsloven utstedes samlet og utgjøre et integrert hele slik det forutsetningsvis fremgår av kringkastingsloven § 2-2 første ledd annet punktum. Dette er det gjort nærmere rede for i Ot.prp. nr. 107 (2001-2002) punkt 2.4.3 som det også vises til i merknadene til forslagene til ny ekomlov på side 105. Dette prinsippet kommer i dag til uttrykk gjeldende ekomlov § 6-2 sjette ledd annet punktum hvorefter myndigheten kan nekte å gi tillatelse til bruk av frekvenser dersom det ikke utstedes tilhørende konsesjon etter kringkastingsloven.

Det fremgår av høringsnotatet på side 104, at § 11-2 femte ledd nr. 5 i utkastet til ny ekomlov er ment å videreføre nåværende § 6-2 sjette ledd. I motsetning til gjeldende § 6-2 sjette ledd annet punktum som generelt viser til «*tilhørende konsesjon etter kringkastingsloven*», fremgår det av utkastet til § 11-2 femte ledd nr. 5 at myndigheten kan nekte å gi tillatelse til bruk av frekvenser «*dersom det ikke utstedes relevant konsesjon etter kringkastingsloven, jf. § 11-4 annet ledd*». Den bestemmelsen det her vises til (dvs. § 11-4 annet ledd) omhandler «*frekvenstillatelse til allmennkringkastere*». Som følge av denne henvisningen, synes den foreslåtte formuleringen i § 11-2, femte ledd nr. 5 etter sin ordlyd å gi uttrykk for at myndighetene kan nekte å gi frekvenstillatelse dersom det ikke er tale om en allmennkringkaster. Det ville i tilfelle kunne utelukke både aktører som NTV som ikke er kringkaster, men likevel har anleggskonsesjon etter kringkastingsloven, samt kringkastere som ikke er allmennkringkastere, men likevel skulle ha både kringkastings- og anleggskonsesjon etter kringkastingsloven, fra å få frekvenskonsesjon. NTV legger til grunn at dette ikke har vært departementets hensikt og at henvisningen i § 11-2 femte ledd nr. 5 til utkastet § 11-4 annet ledd skyldes en inkurie.

Det minnes i denne forbindelse om at det etter kringkastingsloven gis to ulike typer konsesjoner. Det ene er innholdskonsesjoner (også omtalt som kringkastingskonsesjoner) etter kringkastingsloven § 2-1 hvorefter «*andre enn Norsk rikskringkasting som skal drive kringkasting eller lokalkringkasting som skal formidles via senderanlegg som er konsesjonspliktige etter kringkastingsloven § 2-2*», må ha konsesjon. Dette er en type konsesjon som tildeles kringkastere i kringkastingslovens forstand.³ TV 2 AS er et eksempel på en kringkaster som er gitt slike konsesjoner for hver av sine kanaler etter kringkastingsloven § 2-1. Tildeling av slike innholdskonsesjoner er ikke begrenset til allmennkringkastere eller allmennkringkastingskanaler.

Den andre typen konsesjon som tildeles etter kringkastingsloven, er anleggskonsesjoner etter kringkastingsloven § 2-2 som gjelder «*opprettelse og drift av trådløse, bakkebaserte senderanlegg som hovedsakelig vil bli benyttet til kringkasting eller lokalkringkasting eller videresending av kringkasting eller lokalkringkasting*». Denne konsesjonsformen er som det fremgår av ordlyden, knyttet til den tekniske infrastrukturen for overføring av kringkastingssignaler (anlegget), og det er disse anleggene som i praksis gjør bruk av frekvensene.

Det er ikke nødvendigvis en og samme aktør som får tildelt begge typer konsesjoner. På fjernsynsområdet er det NTV som i dag har anleggskonsesjon etter kringkastingsloven § 2-2 og frekvenstillatelse etter ekomloven § 6-2. NTV er ingen kringkaster og har ikke konsesjon etter kringkastingsloven § 2-1. Kringkastere som ønsker å bli formidlet i det digitale bakkenettet som NTV opererer, må (med unntak av NRK) imidlertid ha konsesjon etter kringkastingsloven § 2-1 for å kunne formidles i NTVs nett.⁴

² Det vises til punkt 3 i NTVs spektrumtillatelse for et digitalt bakkebasert sendenett for kringkasting gitt ved kongelig resolusjon den 29. mars 2019

³ Se kringkastingsloven § 1-1 første ledd bokstav f) «*fysisk eller juridisk person som i ervervsvirksomhet utøver effektiv redaksjonell kontroll med utvelgelsen og organiseringen av lyd- eller bildeprogrammene*»

⁴ Unntak gjelder Norsk rikskringkasting som har rett til å drive kringkasting i medhold av kringkastingsloven § 2-1 første ledd første punktum og kringkastere etablert i andre EØS-land og som dermed ikke er underlagt norsk jurisdiksjon, men etter EØS-avtalen skal kunne formidles fritt i Norge.

NTV vil derfor foreslå at henvisningen til § 11-4 annet ledd i utkastet til ny § 11-2, femte ledd nr. 5 tas vekk og at departementet i stedet benytter den formulering som følger av gjeldende ekomlov § 6-2 sjette ledd annet punktum, dvs. at myndigheten kan nekte å gi tillatelse til bruk av frekvenser «*dersom det ikke gis tilhørende konsesjon etter kringkastingsloven*» alternativt at det vises direkte til kringkastingsloven § 2-2 om konsesjon for etablering av bakkebaserte senderanlegg for kringkasting.

Ordlyden i utkastet § 11-4 annet ledd som NTV oppfatter omhandler de såkalte direktetildelte frekvenstillatelsene til allmennkringkastingsformål, er også noe uklar idet det her vises til «allmennkringkastere» og «tillatelse» etter kringkastingsloven. Sammenhengen med § 11-2 som gjelder tilfeller hvor det «utstedes relevant konsesjon etter kringkastingsloven, jf. § 11-4 annet ledd», kan indikere at det også her vises til en konsesjonstildeling. Det må i tilfelle være de anleggskonsesjoner som måtte tildeles etter kringkastingsloven § 2-2 til allmennkringkastere eller aktører som er pålagt å formidle allmennkringkastere slik som NTV, noe departementet i tilfelle bør presisere. Andre typer tillatelser/konsesjoner etter kringkastingsloven synes det med den foreslåtte ordlyden vanskelig å være tale om, siden en så sentral allmennkringkaster som NRK ikke tildeles tillatelser/konsesjoner for sine kanaler etter kringkastingsloven § 2-1.⁵

Sikring av allmennkringkastingskanalers tilgang til overføringskapasitet, er i øvrige tilfeller som nevnt over, håndtert gjennom bestemmelser om formidlingsplikt for visse kringkastingskanaler, herunder allmennkringkasting, i de konsesjoner som gis etter kringkastingsloven § 2-2. Det vises her eksempelvis til punkt 3.2 i NTVs konsesjon gitt ved kongelig resolusjon den 29. mars 2019.

Omsetning av frekvenstillatelser

Det fremgår av høringsnotatet at departementet ønsker å forenkle reglene for salg eller utleie av frekvenstillatelser, herunder at departementet ser et behov for å samordne reglene for overdragelse av frekvenstillatelser gitt for kringkastingsformål med reglene for overdragelse av konsesjoner etter kringkastingsloven. NTV støtter dette. For en virksomhet som den NTV har og som er avhengig både av konsesjon etter kringkastingsloven og frekvenstillatelse etter ekomloven, er det ønskelig med like regler for overdragelse og utleie. Enkle og klare regler for overdragelse og utleie vil også legge til rette for mer effektiv bruk av frekvensressursene blant annet ved å legge til rette for sekundærbruk av frekvensene.

Utgangspunktet i forslaget er at frekvenstillatelser skal kunne overdras med mindre adgangen eksplisitt er begrenset i frekvenstillatelsen, jf. forslaget § 11-10 første ledd første punktum. I NTVs tilfelle er retten til overdragelse i dag regulert i NTVs anleggskonsesjon og frekvenstillatelse hvorefter overdragelse krever godkjenning av myndighetene.⁶ NTV oppfatter at det er sistnevnte type vilkår det vises til når det vises til begrensninger i frekvenstillatelsen.

I forslaget § 11-10 første ledd annet punktum gjøres det unntak fra denne hovedregelen for «*tillatelser gitt med hjemmel i § 11-4 [...]*». NTV oppfatter at dette unntaket, hva gjelder frekvenser avsatt til kringkastingsformål, kun er knyttet til eventuelle direktetildelte tillatelser til bruk av frekvenser som utelukkende skal benyttes til allmennkringkasting, og at andre frekvenstillatelser, herunder tillatelser til frekvenser avsatt for kringkastingsformål som har vært gjenstand for utlysning slik NTVs frekvenstillatelse for det digitale bakkenettet for fjernsyn har vært, følger hovedregelen i bestemmelsens første punktum. NTV forutsetter følgelig at NTVs konsesjonsvilkår også etter implementering av ny lov, vil være lovhjemlet, og at departementet ikke har ment å gjøre endringer i eksisterende tillatelser på en måte som begrenser de rettigheter NTV har etter NTVs anleggskonsesjon og spektrumstillatelse gitt ved kongelig resolusjon av 29. mars 2019.

Slik NTV ser det, ville det imidlertid vært hensiktsmessig, også sett i lys av den uklarhet som øvrige deler av forslaget har skapt i forhold til kringkastingslovens konsesjoner, jf. over, at forholdet til de ulike typer frekvenstillatelser gitt til kringkastingsformål, kom klarere til uttrykk i bestemmelsen. NTV vil foreslå at bestemmelsens annet punktum tydeligere reflekterer at bestemmelsen kun gjelder «*direktetildelte tillatelser gitt*

⁵ NRK tildeles ikke innholdskonsesjoner etter kringkastingsloven § 2-1, første ledd annet punktum, da NRKs rett til å kringkaste allerede følger av bestemmelsen første punktum.

⁶ NTVs anleggskonsesjon gitt ved kongelig resolusjon av 29. mars punkt 3.8 og frekvenskonsesjon av samme dato punkt 11.

med hjemmel i § 11-4» på tilsvarende måte som det er formulert i gjeldende ekomlov § 6-4 siste ledd og § 6-4 a annet ledd.

Politiets og andre sikkerhetsmyndigheters bruk av frekvenser

Departementet foreslår i høringsnotatet punkt 12.5, å justere regelverket for visse myndighetsorganers (politi, forsvar mv.) bruk av frekvenser i ulike former for sikkerhets- og øvelsessituasjoner. Det fremgår av forslagets §§ 11-13 til § 11-16, at det skal gis tillatelse til å ta i bruk frekvenser «som er tildelt andre».

NTV oppfatter at departementet mener at dette (med unntak av politiets hjemmel til etter § 11-13 første ledd til uskadeliggjøring av droner og andre gjenstander og NSMs sikring av konferanserom etter § 11-13 tredje ledd som gjelder alle typer frekvenser) i første rekke er relevant for frekvenser avsatt til offentlig mobilkommunikasjon. NTV kan imidlertid ikke se at ordlyden i § 13-3 første ledd, herunder henvisningen til § 13-1 tredje ledd, utelukker inngrep i andre aktørers frekvensbruk. Det digitale bakkenettet disponerer i dag frekvenser i frekvensspektrumet 470-694 MHz. Dette frekvensspektrumet ligger like under det frekvensspektrum som benyttes til mobiltelefoni. Det er følgelig en risiko for at digital kringkasting i bakkenettet kan bli påvirket av slik frekvensbruk som er omhandlet i forslagets §§ 11-13 til 11-16. Slik NTV ser det, bør det tydelig fremgå hvilke frekvensbånd slike myndighetsorganer kan ta i bruk.

Det bør under enhver omstendighet utvises varsomhet med å la andre ta i bruk NTVs frekvensressurser. Det digitale bakkenettet for fjernsyn har selv en beredskapsfunksjon med hensyn til å formidle myndighetenes meldinger via NRK til befolkningen i nød- og krisesituasjoner, og utgjør en sentral del av Norges totalforsvar, se Stortingsmelding nr. 44 (2002-2003) avsnitt 4.3.5. Man har erfart situasjoner der alle andre kommunikasjonsnett enn det digitale bakkenettet er nede, f.eks. ved Lærdalsbrannen og strømutfall i Ålesund for noen år tilbake. Dersom signalene til det digitale bakkenettet blir negativt påvirket av politiets og andre sikkerhetsmyndigheters bruk av frekvenser i nød- og krisesituasjoner, vil det samtidig kunne påvirke myndighetenes mulighet til å nå ut med relevant informasjon til befolkningen i berørte områder i slike situasjoner på en negativ måte.

Slik NTV ser det, er det dessuten viktig at rettighetshavere skal underrettes i god tid før frekvenser tas i bruk ved øving eller særskilte allmennyttige formål, jf. utkastet § 11-14 tredje ledd og § 11-16 annet ledd. Ved bruk av frekvenser etter § 11-13 overlater forslaget det til Nkom i samråd med relevant sikkerhetsmyndighet å avgjøre om og i tilfelle når rettighetshavere skal underrettes. NTV kan ikke støtte dette unntaket. NTV vil i denne sammenheng understreke at det er viktig at ekomtilbydere hvis frekvenser berøres, alltid underrettes uten ugrunnet opphold. Ekomnettene, herunder det digitale bakkenettet for fjernsyn, formidler samfunnskritiske tjenester som også spiller viktige roller i ulike former for krisesituasjoner som nevnt. Informasjon til de berørte ekomtilbyderne er også viktig for å unngå unødvendig og kostbar feilsøking. Feilsøking i det digitale bakkenettet for fjernsyn hvor senderstasjonene er plassert på fjelltopper med ulik grad av tilgjengelighet, vil kunne være særlig kostbart. Dette gjelder særlig vinterstid.

6 Forstyrrelser og interferens

Etter forslaget § 11-6 kan myndigheten stille krav til valg av teknologi for elektroniske kommunikasjonstjenester for å unngå skadelig interferens og i forslagets kapittel 13 stilles det ulike krav til elektroteknisk utstyr for å unngå forstyrrelser i elektronisk kommunikasjon. Slik NTV ser det, er krav til valg av teknologi noe som bare bør stilles helt unntaksvis og når dette er særlig begrunnet i risikoen for interferens. For at man skal kunne sikre teknisk utvikling og effektiv bruk av frekvensressurser, herunder utleie av eventuell tilgjengelig restkapasitet, er teknologinøytralitet avgjørende. Det har vært et viktig prinsipp at frekvenstillatelser er teknologinøytrale og dette må fortsatt være hovedregelen.

En annen problemstilling som har vært mer aktuell for NTV de seneste år, er at NTV i flere tilfeller har opplevd at det er helt andre forhold som forårsaker skadelig interferens for NTVs elektroniske kommunikasjonssignaler. Vindkraftanlegg på land har i flere tilfeller skapt forstyrrelser (interferens) på signalene i det digitale bakkenettet på en slik måte at TV-seere som benytter bakkenettet for mottak av TV-signaler enten helt mister eller får sitt mottak av TV-signaler forstyrret i den forstand at bilde tidvis faller bort eller flimrer og lyden skurrer. NTV har vært igjennom flere omfattende og kostbare prosesser for å få aktuelle vindkraftaktører til å iverksette avhjelpende tiltak slik at mottakerne kan få gjenopprettet sin tilgang til signalene fra det digitale bakkenettet for

fjernsyn og erstatte det tap sluttbrukere og NTVs kunder har lidt som følge av forstyrrelsene. Det er fortsatt uavklarte saker der vindkraftutbygger ikke ønsker å bidra til slik gjenoppretting.

Som departementet selv fremhever i høringsnotatet, er samfunnet helt avhengig av elektronisk kommunikasjon, og avhengigheten er økende og stadig mer kritisk. I lys av dette vil NTV oppfordre departementet til å innføre en bestemmelse som pålegger enhver som forstyrrer eller på annen måte hindrer eksisterende mottak av / eller fremføring av elektroniske kommunikasjonssignaler plikt til i samarbeid med tilbyder av de berørte signalene å bekoste og gjennomføre avhjelpende tiltak på den berørte ekomplattformen.

7 Sektoravgift og gebyr

I utkastet til ny § 17-1 videreføres gjeldende bestemmelse om sektoravgift og gebyr med visse endringer. I merknadene til lovforslaget gis det på side 156 uttrykk for at sektoravgifter og gebyr skal ilegges det enkelte foretak på en objektiv måte som sikrer innsyn og proporsjonalitet, herunder at modellen for innkreving skal være objektiv, transparent og proporsjonal. NTV vil i denne sammenheng fremheve at det er viktig at slike hensyn styrkes under den nye ekomloven.

NTV vil for det første understreke at gebyrer skal anvendes for en klar definert tjeneste overfor betaleren og ikke skal finansiere noe annet eller mer enn kostnaden ved tjenesten, jf. Prop. 1 (2015-2016) punkt kap. II, punkt 11.1 flg.

For aktører som plikter å betale gebyr, er det videre viktig å ha forutsigbarhet når det gjelder denne type kostnader. Dette gjelder særlig aktører som NTV og NTVs kunder som er underlagt konsesjonskrav som både legger føringer på selskapets kostnader og begrensninger på muligheten til å påvirke inntektssiden. NTV har flere ganger opplevd at det har vært vanskelig å beregne hvilke avgifter og gebyrer selskapet skal betale og videre at det har vært vanskelig å få innsyn i hvordan Nkom beregner NTVs årlige avgifter. Fra NTVs side er dette lite tilfredsstillende. Det vises i denne forbindelse til Ot.prp. nr. 58 (2002-2003) side 128 hvor det fremgår at:

«For å ivareta allmennhetens, herunder aktørers, mulighet for å kunne kontrollere at utgifts- og inntektssiden av budsjettet går i balanse og at det er kostnadene ved finansiering av de relevante forvaltningsoppgaver som dekkes, skal rammene for budsjettet offentliggjøres.

Detaljeringsgraden i det som offentliggjøres bør legges på et nivå som ivaretar det hensyn som knytter seg til den mulighet aktører som pålegges gebyr skal ha til å kontrollere sammenhengen mellom det gebyr de betaler og utgifter til den relevante forvaltningsmyndigheten.[...]

Nevnte kontrollhensyn må fremheves også i forbindelse med illeggelse av avgifter og gebyrer etter ny ekomlov. Disse hensynene må også ses i sammenheng med forvaltningslovens krav til sakens opplysning og vedtakets begrunnelse.

NTV vil videre fremheve at myndighetens beregningsmodeller må legges opp på en slik måte at private, kommersielle aktører kan gis innsyn i beregningsgrunnlagene og ikke nektes innsyn i dette under henvisning til taushetsplikt knyttet til andre aktørers, f.eks. Forsvarets bruk av frekvensressurser.

Vi takker for anledningen til å uttale oss om forslaget til ny ekomlov mv. Dersom departementet skulle ha behov for utdyping av våre synspunkter, står vi selvsagt til disposisjon.

Med vennlig hilsen

Trude Malterud
Adm. Dir.
Norges televisjon AS